

Mobilitetsaktiviteter i skolesektoren i Erasmus+

Dette dokumentet inneholder beskrivelser av rammer og retningslinjer for de mest brukte mobilitetstypene i skolesektoren. Formålet med dette dokumentet er å øke kjennskapen til og bevisstheten rundt rammene for mobilitetsaktiviteter i skolesektoren i Erasmus+. Dokumentet tar også utgangspunkt i ofte stilte spørsmål til oss i HK-dir.

Et sentralt mål med Erasmus+ programmet er å legge til rette for møter mellom mennesker på tvers av landegrenser for å lære av hverandre og med hverandre. Det er viktig å være oppmerksom på dette målet når en skal forstå de rammene og retningslinjene som er fastsatt for de ulike mobilitetsaktivitetene.

Vi ønsker å påpeke at beskrivelsene i dette dokumentet tar utgangspunkt i Erasmus+ Programme Guide for 2023, samt tilhørende signert kontrakt med vedlegg. Det hender at det gjøres små justeringen av rammene og retningslinjene for de ulike mobilitetstypene fra år til år. Det er derfor viktig å være oppmerksom på hvilket kontraktsår mobiliteten ble tildelt, og å sette seg inn i gjeldende regelverk for det aktuelle året. For eksempel vil en mobilitet som gjennomføres på en kontrakt innvilget i 2023, være underlagt rammene og retningslinjene i 2023.

Gruppemobilitet for elever

Målet med en gruppemobilitet er at norske elever skal lære av og sammen med elever ved en samarbeidsskole. En gruppemobilitet for elever skal **planlegges sammen med og gjennomføres ved** en samarbeidsskole i utlandet. Elevene skal tilbringe tid sammen med elever der i deres skolehverdag. Det er et krav at minimum én lærer eller annen kvalifisert ansatt skal reise sammen med elevgruppen og følge dem gjennom hele oppholdet.

Det kan gjennomføres aktiviteter utenfor samarbeidsskolen, som utflukter, turer, besøk hos andre institusjoner o.l., men disse må være en del av opplegget som er utarbeidet sammen med samarbeidsskolen, og involvere elever fra begge land. I de tilfellene hvor elevene bor i vertsfamilier kan opplegg sammen med vertsfamilien være en del av et gyldig opplegg. Dette er særlig relevant dersom en helg inngår i oppholdet.

Kurs, opphold ved en språkskole eller andre «ferdiglagde» kommersielle opplegg er ikke en gyldig aktivitet for elever i Erasmus+. Dette gjelder selv om tilbyder omtaler seg selv som en skole og har opplegg som omfatter elever fra andre land. En gyldig samarbeidsskole skal tilby ordinære opplæringsløp som kan sammenlignes med en ordinær skole i Norge.

En gruppemobilitet skal ha en varighet på minimum 2 gyldige dager, eksklusive reisedager. Det betyr at det må være minst 2 dager som oppfyller kravene som beskrevet over. En gyldig dag skal være på lengde med en ordinær skoledag.

Minimumskrav til dokumentasjon av en gruppemobilitet er et dokument som inneholder deltakerliste med de norske elevene og deres følgespersoner, samt start- og sluttdato for oppholdet. Dokumentasjonen skal inneholde et program som viser hvilke aktiviteter som er gjennomført, hvilke metoder som er brukt (undervisning, workshops, foredrag, ekskursjoner o.l.), samt en beskrivelse av læringsutbyttet for elevene. Dokumentasjonen skal signeres av både av den norske skolen og samarbeidsskolen. Elevene trenger ikke å signere. I tillegg skal den som er oppgitt som «Lead Accompanying Person» fyller ut et spørreskjema/evalueringskjema ved hjemkomst på vegne av

gruppen. Dette blir automatisk generert fra Beneficiary Module når mobiliteten har status «complete».

Individuell korttids- og langtidsmobilitet for elever

Målet med en individuell korttids- og langtidsmobilitet er å gi elever får mulighet til å tilbringe en læringsperiode i utlandet hos en skole eller annen relevant institusjon. Det er mulig at flere elever reiser til samme sted på samme tid, men en individuell elevmobilitet skiller seg fra en gruppemobilitet ved at læringsoppholdet skal tilpasses hver enkelt elev som reiser og hver elev må ha egne læringsavtaler og læringsmål.

Kurs, opphold ved en språkskole eller andre «ferdiglagde» kommersielle opplegg er ikke en gyldig aktivitet for elever i Erasmus+. Dette gjelder selv om tilbyder omtaler seg selv som en skole og har opplegg som omfatter elever fra andre land

En korttids- og langtidsmobilitet skal ha en varighet på minimum 10 dager (Short-term learning mobility) eller 30 dager (long-term pupil mobility) eksklusive reisedager. For deltakere med færre muligheter kan varigheten av mobilitetsoppholdet reduseres til to dager, ekskludert reisedager. En gyldig dag skal være på lengde med en ordinær skoledag. Det er ikke et krav at ansatte eller andre skal følge eleven under mobilitetsoppholdet, men ved behov kan det søkes om følgespersoner som kan være til stede deler av eller hele oppholdet.

Minimumskrav til dokumentasjon for individuell korttids- og langtidsmobilitet er et dokument som inneholder beskrivelser av elevens læringsutbytte. Dokumentasjonen skal inkludere elevens navn samt eventuelle følgesperson(er). Start- og sluttdato for oppholdet skal også inkluderes, og dokumentet skal være signert av både eleven og mottakerskolen. I tillegg skal eleven fylle ut et spørreskjema/evalueringskjema ved hjemkomst. Dette blir automatisk generert fra Beneficiary Module når mobiliteten har status «complete».

Jobbskygging for ansatte

En jobbskygging for en ansatt må gjennomføres ved en samarbeidsskole i utlandet. Målet er at den ansatte skal lære av og sammen med ansatte ved samarbeidsskolen og følge deres arbeidshverdag. Jobbskygging skal bidra til at den ansatte kan lære noe nytt, få nye ideer og speile sin egen praksis. Jobbskygging er ikke det samme som et studiebesøk, det betyr at en som hovedregel ikke kan besøke flere forskjellige institusjoner innenfor rammene av en jobbskygging.

Selv om flere ansatte i prinsippet kan reise til samme sted på samme tid er det viktig å være oppmerksom på at jobbskygging er en individuell mobilitet. Det vil si at hver enkelt ansatt skal utarbeide individuelle læringsmål, og gjennomføre faglige aktiviteter som reflekterer målet med oppholdet. Kulturelle aktiviteter blir normalt ikke ansett gyldig innenfor denne type aktivitet.

Det er også viktig å poengtere at en må tenke på «*value for money*» når en vurderer bruken av mobiliteter. Det er et viktig prinsipp i Erasmus+ at det en har lært og erfart når en er ute på mobilitet skal deles og spres når en kommer hjem, og det er viktig å vurdere hvor hensiktsmessig det da er å bruke midler på at flere/mange reiser til samme sted til samme tid.

En jobbskygging skal ha en varighet på minimum 2 gyldige dager, eksklusive reisedager. Det betyr at det må være minst 2 dager som oppfyller kravene som beskrevet over for at reisen skal være gyldig. En gyldig dag skal være på lengde med en ordinær arbeidsdag.

Minimumskrav til dokumentasjon av en jobbskygging er et dokument som inneholder beskrivelser av den ansattes læringsutbytte. Dokumentasjonen skal også inneholde start- og sluttdato for oppholdet være signert av den ansatte og mottakerskolen. I tillegg skal den ansatte fylle ut et spørreskjema/evalueringskjema ved hjemkomst. Dette blir automatisk generert fra Beneficiary Module når mobiliteten har status «complete».

Kursopphold for ansatte

Ansatte kan delta på kurs eller en annen form for læringsopplegg i et annet europeisk land. Kurset må involvere deltakere fra minst to ulike land og det er et krav at opplegget gir rom for interaksjon mellom deltakerne og kursholderne. Opplegg der deltaker hovedsakelig har en passivt lyttende rolle, som eksempelvis rene foredrag, taler og konferanser er ikke gyldige aktiviteter.

Det er viktig å poengtere at en må vurdere «*value for money*» når en vurderer bruken av mobiliteter. Det er et viktig prinsipp i Erasmus+ at det en har lært og erfart når en er ute på mobilitet skal deles og spres når en kommer hjem. Det er derfor viktig å vurdere hvor hensiktsmessig det er å bruke midler på at flere ansatte reiser på samme kurs.

På [European School Education Plattform](#) finnes en kurskatalog som kan være en nyttig ressurs for å finne aktuelle kurs.

En står fritt til å velge kurs og kurstilbydere selv, men det er greit å være oppmerksom på at kurstilbydere vanligvis opererer på et åpent marked uten krav om kvalitetskontroll. Kommisjonen har utarbeidet en ressurs som kan være til hjelp når en skal vurdere aktuelle kurstilbydere.

<https://erasmus-plus.ec.europa.eu/resources-and-tools/quality-standards-key-action-1>

Minimumskrav til dokumentasjon av et kursopphold er et deltakerbevis/kursbevis som inneholder den ansattes navn, navnet på kurset, samt start- og sluttdato for kurset. Deltakerbevis/kursbevis skal være signert av kursholder. Dersom en har fått innvilget tilskudd til kursavgift må det også kunne fremvises en faktura eller annen form for dokumentasjon på at kursavgift er betalt.

Dokumentasjonen skal også inneholde beskrivelser av den ansattes læringsutbytte. I tillegg skal den ansatte fylle ut et spørreskjema/evalueringskjema ved hjemkomst. Dette blir automatisk generert fra Beneficiary Module når mobiliteten har status «complete».

Ofte stilte spørsmål

Kan vi gjennomføre ikke-gyldige aktiviteter og likevel få turen godkjent?

I noen tilfeller kan en ha ideer om spennende programpunkter som uten tvil vil være lærerike for elever eller ansatte, men der en ser at disse aktivitetene ikke er i tråd med retningslinjene. Dersom mobilitetsoppholdet oppfyller minimum antall dager med gyldige aktiviteter kan ikke-gyldige aktiviteter gjennomføres, men en kan ikke be om individual support for disse dagene. Når en sluttrapporterer må en derfor telle opp hvor mange dager en har med gyldig aktivitet og trekke bort dager som eventuelt ikke har gyldig opplegg.

Det er viktig å understreke at hvis den gjennomførte aktiviteten ikke samsvarer med retningslinjene i Erasmus Programme Guide, enten når det gjelder innhold eller varighet, vil aktiviteten bli betraktet som ugyldig, jf. kontraktens Artikkel 6 pkt. 6.4.

Kan vi kombinere ulike typer aktiviteter?

Det kan argumenteres for at en kombinasjon av aktiviteter kan være både tidsbesparende og bærekraftig. Det kan imidlertid også utfordre gyldigheten på aktivitetene. Vi ser typisk to scenarier der det kan være fristende å kombinere aktiviteter:

- *Kombinere gruppemobilitet og jobbskygging*

Det er et krav at elever på gruppemobilitet skal følges av minimum én lærer eller annen kvalifisert ansatt gjennom hele oppholdet. En følgeperson kan ikke gjennomføre jobbskygging samtidig som den skal være tilgjengelig og sikre at elevene får et godt og læringsrikt opplegg. Dersom det er behov for å sende to eller flere følgepersoner med på reisen, men en tenker at det er tilstrekkelig at den ene følgepersonen har hovedansvar for elevene under selve oppholdet, kan andre ansatte som er med på reisen i teorien gjennomføre en jobbskygging samtidig. Det er imidlertid viktig å merke seg at dersom denne personen skal kunne rapporteres som en jobbskygging og ikke en følgeperson må det gjennomføres en fullverdig jobbskygging i tråd med retningslinjene beskrevet tidligere.

- *Kombinere jobbskygging og forberedende besøk*

I noen tilfeller kan det være ønskelig å gjennomføre jobbskygging ved en samarbeidsskole, men samtidig benytte anledningen til å diskutere videre samarbeid og nye mobiliteter med samarbeidsskolen når en likevel er der. Det er fullt mulig å bruke anledningen til å diskutere videre samarbeid, men dette må da skje i tillegg til en fullverdig jobbskygging. Dette kan gjøres eksempelvis utenom ordinær arbeidstid eller en kan eventuelt legge inn en ekstra dag som en ikke teller med i antall dager når en rapporterer på jobbskygging.

Kan vi besøke flere institusjoner på samme mobilitet?

I tråd med retningslinjene beskrevet tidligere i dokumentet skal en mobilitet i utgangspunktet gjennomføres ved én og samme samarbeidsskole. Det er heller ikke teknisk mulig å registrere flere enn én mottakerinstitusjon pr. mobilitet/gruppe i Beneficiary Module. Dette gjelder både gruppemobilitet og jobbskygging. I noen tilfeller kan det være hensiktsmessig å legge inn et besøk ved en annen relevant institusjon i løpet av oppholdet. Dette er mulig, så lenge det kan gi økt læringsutbytte, men det skal i så fall være en del av opplegget som planlegges sammen med samarbeidsskolen og som samarbeidsskolen signerer på.

Kan vi samarbeide med Storbritannia etter Brexit?

Etter Brexit er Storbritannia ikke lenger medlem av EU. Innenfor skolesektoren er det derfor ikke mulig å bruke prosjektmidler til mobilitet til Storbritannia.

Finnes det maler for dokumentasjon og skal den leveres til HK-dir?

Det er tilgjengelige maler for dokumentasjon som ble sendt ut sammen med kontrakten. Disse malene kan brukes for de ulike mobilitetsypene, men det er ikke et krav å bruke disse malene. For ansattmobilitet og individuell elevmobilitet kan det også brukes et Europass Mobility Document. Dokumentasjon på aktiviteten skal ikke legges ved sluttrapporten, men oppbevares ved skolen i tilfelle kontroll.

Oppsummering

Vi i HK-dir får jevnlig spørsmål om vi kan vurdere om aktiviteter eller program som er under planlegging vil være gyldig eller ikke. Her er det viktig å presisere at HK-dir ikke kan forhånds-godkjenne mobilitetsopplegg. Vi har heller ikke kapasitet til å gå grundig inn i slike vurderinger. Vi kan imidlertid gi råd og svare på generelle spørsmål om overnevnte retningslinjer og forståelsen av disse.

Implementering av mobilitet i Erasmus+ programmet er i stor grad bygget på tillit, basert på kjennskap og forståelse av de til enhver tid gjeldende retningslinjene for mobilitetsaktivitetene. Vi håper og tror at overnevnte beskrivelser og forklaringer gir dere trygghet til å ta gode valg og planlegge mobilitetsaktiviteter av god kvalitet.